

Referat fra møte med Forsvaret 5. desember 2022

Tilstede:

Steinar Nilsen, Forsvarsbygg

Inge Berg, Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Åsmund Andersen, Statsforvalteren i Nordland

Inge Berg innledet med at formålet med møtet var å gå gjennom det som skulle følges opp fra møtet 26. januar 2022 mellom Statsforvalter og Forsvaret. Det er teksten i verneforskriften der det foreslås forbud mot detonering av sprenglegemer under vann.

Nilsen informerer om at forskriften for skyte- og øvingsfelt ligger til behandling hos forsvarsdepartementet.

Steinar Nilsen var fornøyd med at statsforvalteren har endret forskriftsteksten i henhold til forsvarrets innspill slik at forbudet bare gjelder detonering under vann. Tidligere utkast til verneforskrift forbød sprengning i overflaten, som i liten grad vil påvirke naturverdier på sjøbunnen.

Nilsen sier at han har misforstått hvilket område forbudet mot detonering under vann var ment å gjelde. Nilsen trodde dette gjaldt de små beskyttelsesområdene (B), ikke det store omliggende beskyttelsesområdet (A). Nilsen mener dette kan bli krevende for forsvarret.

Nilsen kommenterer at forskjellen på Havforskningsinstituttets (HI) anbefalinger om minsteavstand fra detoneringer til korallforekomster til Forsvaret og Statsforvalter på henholdsvis 500 og 1000 meter er at HI i sistnevnte anbefaling har tatt større hensyn til korallenes larver, som antas å være mer sensitiv for trykkbølger. Nilsen mener at 1000 meters minsteavstand til koraller også kan bli krevende. Nilsen problematiser avstandsbegrensningen dersom man skulle finne flere koraller i Andfjorden. Da vil det bli enda mer restriksjoner.

Sjøforsvaret ønsker en trykkbølgebegrensning istedenfor avstandsbegrensning fra kjente korallforekomster som tar hensyn til dybde, avstand og størrelse på detoneringen. Åsmund Andersen problematiserer dette og mener det eksperimentelt vil være urealistisk å finne fram til en slik grense.

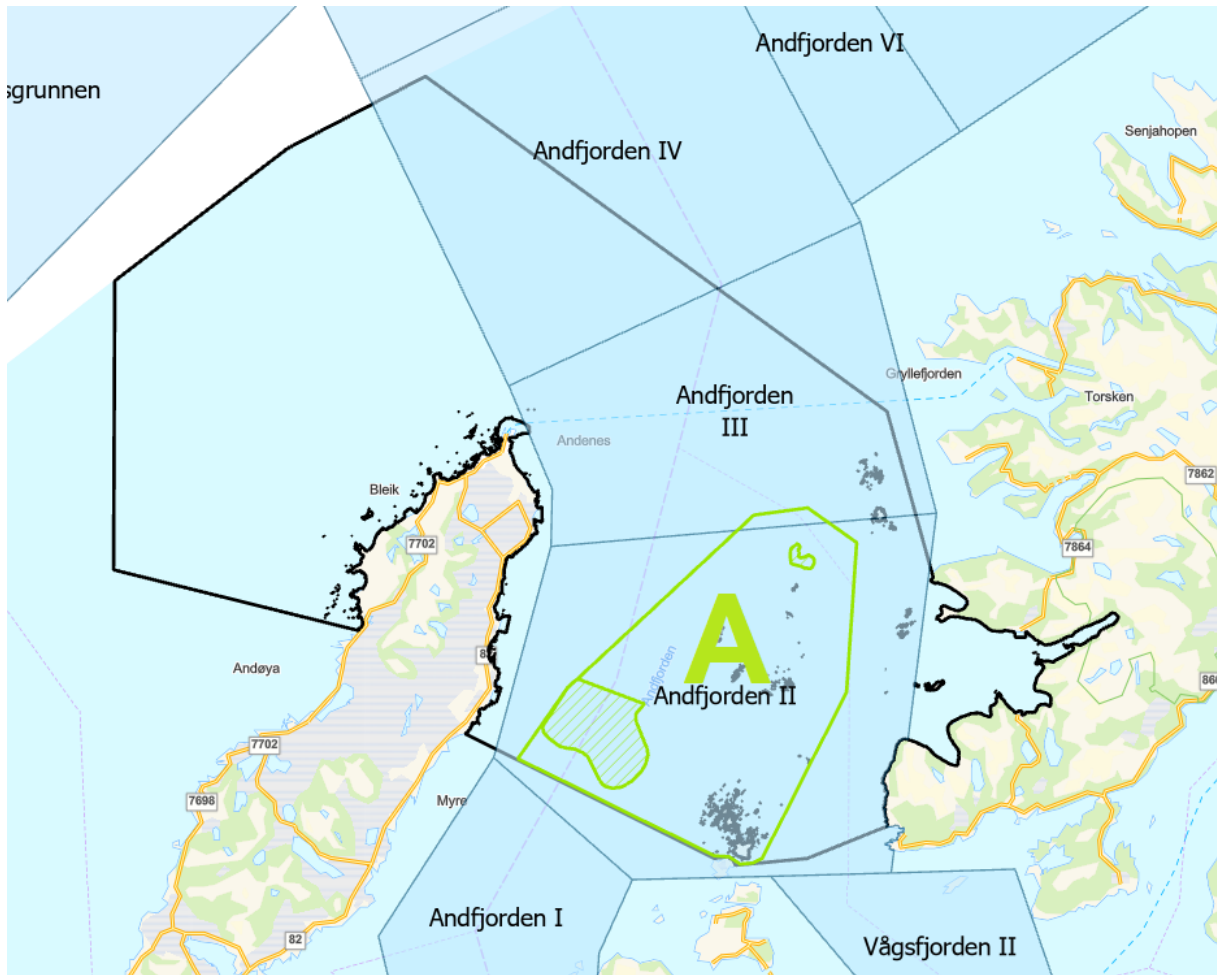
Berg viser til at unntaket for forsvarrets øvingsaktivitet i verneforskriften kun vil gjelde i etablert skyte- og øvingsfelt. Berg spør hva som gjelder når Forsvaret eller allierte leier Andøya Space Defence til å planlegge og arrangere skyteøvelser og testing av våpensystemer. Berg viser til at Andøya Space Defence også bruker områdene utenfor forsvarrets skyte- og øvingsfelt til sin virksomhet. Nilsen vil undersøke dette nærmere.

Nilsen oppsummerer at det kan være konflikt mellom forsvarrets interesser og verneinteressene i Andfjorden. Berg sier at Forsvaret har selvstendig miljøansvar i forhold til bruken av skyte- og øvingsfelt. Berg oppfordrer Forsvaret til å komme med

forslag til alternativer som kan sikre sameksistens. Statsforvalteren tar sikte på å starte høringen av verneplanen i februar 2023.

Vedlegg:

Kart over beskyttelsessone A og forslag til justert forskriftstekst.

§ 3. (vernebestemmelser)

I det marine verneområdet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Følgende vernebestemmelser gjelder:

- a) Vegetasjonen, herunder tang, tare og andre marine planter, er vernet mot skade og ødeleggelse. Planting av vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet knyttet til sjøbunnen er vernet mot skade og ødeleggelse. Utsetting av organismer er forbudt.
- c) Området er vernet mot tiltak som for eksempel etablering av ulike typer anlegg, utfylling, byggevirksomhet, plassering av konstruksjoner på sjøbunnen, andre varige eller midlertidige innretninger, legging av rørledninger og kabler, utføring av avløpsvann og andre konsentrerte forurensningstilførsler, mudring, uttak og deponering av masse, **undervannssprengning**, boring, oppankring, utnyttelse av mineralske ressurser, utslipp av urensset ballastvann og utslipp av kjølevann fra land. Forsøpling er forbudt.

Miljødirektoratet kan av hensyn til korallforekomster ved forskrift regulere eller forby virksomhet i det marine verneområdet.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for:

- a) **Gjennomføring av militær operativ virksomhet.** Tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, oljevern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. **Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.**
- b) **Bruk av militære skyte- og øvingsfelt, med unntak for:**
 1. **detonering av sprenglegemer under vann nærmere kjente korallforekomster enn 1000 meter**
 2. **detonering av sprenglegemer under vann i område med spesielt verdifullt og sårbart naturmangfold merket sone A i vernekartet.**
- c) Nedfall fra raketter som skytes opp fra raketbasene i Oksbåsen og Nordmela.
- d) Ferdsel og oppankring med båt eller andre fartøyer, med unntak for oppankring i områder med spesielt verdifullt og sårbart naturmangfold merket sone B i vernekartet.

§ 5. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Oppføring av nødvendige navigasjonsinstallasjoner og andre farledstiltak for å trygge ferdsel til sjøs.
 - b) Akvakultur som ikke er i strid med verneformålet.
 - c) Utslipp av lusemidler fra brønnbåt.
 - d) Oppgradering og fornyelse av sjøkabler som ikke faller inn under § 4
 - e) Legging av nye kabler og rørledninger, så langt som mulig samlet i korridorer.
 - f) Dumping av masser fra vedlikeholdsmudring foretatt i området.
 - g) Bølgedempere i forbindelse med småbåtanlegg
 - h) Istandsetting, skjøtsel og vedlikehold av kulturminner.
 - i) Uttak av fremmede, introduserte arter
 - j) Sprenging av blindgjengere.
 - k) Tekniske tiltak som innebærer små inngrep på bunnen og som ikke påvirker de marine verneverdiene, inkludert sjiktning, vannutskifting og strømforhold nevneverdig, herunder blant annet flytebrygger og fortøyninger.
 - l) vitenskapelige undersøkelser
-
- m) uttak og undersøkelse i sjø i forbindelse med marin bioprospektering